

PS-I.431.2.21.2024

PROTOKÓŁ

KONTROLI PROBLEMOWEJ

przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Miasteczku

Działając na podstawie art. 22 pkt. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r., poz.1283 ze zm.) oraz przepisów rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 2285).

Zespół kontrolny w składzie:

- **Małgorzata Rodak** – Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 244-1/2024 z 28 sierpnia 2024 r.; numer legitymacji służbowej 6/2022 - przewodnicząca zespołu kontrolnego;
- **Krzysztof Frisoli** – Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 244-2/2024 z 28 sierpnia 2024 r.; numer legitymacji służbowej 3/2022 - członek zespołu kontrolnego.

przeprowadził w okresie od 5 września 2024 r. do 18 października 2024 r. kontrolę problemową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Miasteczku. Kontrolą objęto realizację usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania oraz kwalifikacje pracowników ośrodka w ramach zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej.

Czynności kontrolnych - w siedzibie jednostki - zespół dokonał 5 września 2024 r. Celem kontroli było podniesienie jakości świadczonych usług.

Czynności kontrolnych, dokonano w obecności Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Miasteczku (w dalszej części zwanego Ośrodkiem).

Przed przystąpieniem do kontroli, Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności, uzasadniających wyłączenie, od udziału w niniejszej kontroli.

[akta kontroli str.1-14]

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2023 r. do 5 września 2024 r.

Ocenie poddano następujące zagadnienia:

1. Pomoc świadczona na rzecz klientów pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych.
2. Kwalifikacje pracowników ośrodka realizujących zadania w ramach ustawy o pomocy społecznej.

Do oceny powyższych zagadnień przyjęto:

- analizę złożonych wniosków;

- sprawozdanie resortowe MRiPS-03 stan na 31.12.2023 r. i na 30.06.2024 r. oraz MRiPS-06 stan na 31.12.2023 r.;
- Uchwałę w sprawie określenia zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, sąsiedzkie i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania;
- dane GUS w zakresie liczby mieszkańców gminy – stan na 31.12.2023 r.;
- dokumentację, która reguluje funkcjonowanie i organizację Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Miasteczku (uchwała, upoważnienia Kierownika Ośrodka);
- analizę akt osobowych Kierownika i pracowników socjalnych pod względem wymaganych kwalifikacji wskazanych w ustawie;
- analizę wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych;
- wyniki oględzin obiektu oraz pomieszczeń Ośrodka – korzystając z prawa nadanego w art. 126 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej;
- dokumentację przekazaną przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Miasteczku w dniu kontroli oraz elektronicznie ePUAP 17,18,19 września oraz 16 października 2024 r.

Na tej podstawie dokonano następujących ustaleń:

Ad. 1. Pomoc świadczona na rzecz klientów pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej (art. 50) osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania mogą być przyznane w formie usług sąsiedzkich. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację i w miarę możliwości kontakty z otoczeniem. **Usługi sąsiedzkie obejmują pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczno-pielęgnacyjną**, przez którą należy rozumieć formy wsparcia **niewymagające specjalistycznej wiedzy i kompetencji**, oraz, w miarę potrzeb i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Ośrodek jest przygotowany do świadczenia usług opiekuńczych. Świadczy wsparcie w postaci usług sąsiedzkich.

Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym.

Rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. W przypadku organizowania przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich rada gminy w uchwale, o której mowa, określa także szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania

takich usług. Rada gminy może postanowić o rozszerzeniu katalogu osób, o których mowa w ust. 1 i 2, o osoby, dla których wsparcie w postaci usług sąsiedzkich będzie miało charakter uzupełniający opiekę sprawowaną przez rodzinę, a także wspólnie niezamieszkującego małżonka, wstępnych i zstępnych.

Przyznanie pomocy w formie usług opiekuńczych regulują zapisy Uchwały NR LXI/365/2024 Rady Miejskiej w Nowym Miasteczku z dnia 8 lutego 2024 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania oraz odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również trybu ich pobierania oraz szczegółowych warunków przyznawania, wymiaru i zakresu usług sąsiedzkich, sposobu ich rozliczania i rozszerzenia katalogu osób uprawnionych do tych usług.

Ośrodek zatrudnia na podstawie umowy zlecenia 3 opiekunki które realizują usługi opiekuńcze w postaci usług sąsiedzkich w 5 środowiskach. Jednostka nie zatrudnia opiekunek świadczących usługi opiekuńcze czy też specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Nie zawarto też żadnej umowy z wykonawcą zewnętrznym świadczącym takie usługi.

Ośrodek nie realizuje wsparcia w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

Z danych ujętych w sprawozdaniu resortowym MRiPS-03 na dzień 31.12.2023 r. wynika, że w roku 2023 usługi opiekuńcze nie były realizowane. Z ustnych wyjaśnień kierownika jednostki wynika, że usługi nie były realizowane począwszy od 2020 r. Na dzień kontroli świadczone były jedynie usługi sąsiedzkie w 5 środowiskach.

Jako powód nie realizowania specjalistycznych usług opiekuńczych Kierownik Ośrodka wskazała brak zgłoszeń. Przyjęto również ustne wyjaśnienia kierownika w sprawie braku realizacji usług opiekuńczych, z których wynika, że Ośrodek posiada wiedzę o sytuacji i potrzebach osób zależnych przebywających w środowisku. Osoby potrzebujące wsparcia mają te potrzeby zabezpieczone, bądź przez rodzinę, bądź w ramach realizowanych przez Ośrodek programów, projektów oraz przez pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej (...). Ośrodek pozyskuje środki na realizację programów i projektów, które służą najbardziej potrzebującym mieszkańcom naszej gminy czyli seniorom i osobom niepełnosprawnym. Już kolejny rok jednostka przystąpiła do realizacji Programów - Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością, Korpus Wsparcia Seniora.

Zastępowanie usług opiekuńczych usługami asystenckimi, sąsiedzkimi - finansowanymi ze środków programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej" czy też „Korpus Wsparcia Seniorów” pozwala sądzić, iż gmina świadomie rezygnuje z realizacji obligatoryjnego zadania własnego jakim jest realizacja usług opiekuńczych i specjalistycznych. Taka praktyka jest niedopuszczalna. Programy resortowe stanowią poszerzenie oferty wsparcia dla osób zależnych, zgodnie z promowaną i wprowadzaną w życie ideą deinstytucjonalizacji tj. zapewnienia możliwie najszerzej i najbardziej urozmaiconej oferty wsparcia w środowisku zamieszkania osób potrzebujących wsparcia.

Realizowane Projekty i programy m.in. „AOON”, „Korpus Wsparcia Seniorów” itp. – nie mogą zastępować usług opiekuńczych. Celem tych programów jest zwiększenie szans

osób niepełnoprawnych, starszych na prowadzenie bardziej samodzielnego i aktywnego życia oraz poprawy funkcjonowania w środowisku. Wsparcie udzielane w ramach programu należy traktować jako uzupełnienie usług świadczonych przez opiekunki świadczące opiekę w środowisku zamieszkania, co da gwarancję większej elastyczności udzielanej pomocy, która nie musi być ograniczona konkretnymi dniami i godzinami, a może być świadczona adekwatnie do zaistniałych potrzeb.

Z uwagi na powyższe kontroli poddano akta 6 klientów (100 % dokumentacji), którym w okresie objętym kontrolą, świadczone pomoc w formie usług sąsiedzkich. Z analizy akt wynika, że świadczeniobiorcy to osoby w wieku 63 - 80 lat; cztery osoby to osoby samotnie gospodarujące, dwie osoby zamieszkują z członkiem rodziny. Dokumentacja zgromadzona w sprawie wskazuje, u wszystkich tych klientów, na potrzebę przyznania wsparcia w formie usług opiekuńczych. W aktach znajdują się zaświadczenia lekarskie informujące o potrzebie zapewnienia albo całodobowej opieki, albo wsparcia drugiej osoby w zabezpieczeniu podstawowych potrzeb. Wszystkie osoby którym świadczone są usługi sąsiedzkie posiadają orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności wraz ze wskazaniem zawartymi w pkt 6 i 7 w zakresie korzystania z systemu środowiskowego wsparcia tj. korzystania z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych, a także stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Zakres świadczonych usług sąsiedzkich również był rozbudowany i nie ograniczał się jedynie do zrobienia zakupów czy posprzątania mieszkania. W swoim zakresie obejmował między innymi:

- pomoc przy przygotowaniu posiłków oraz karmienie;
- pomoc w zamianie miejsca (z łóżka na wózek inwalidzki);
- pomoc przy higienie osobistej, zmiana pampersów, podkładów, mycie;
- pielęgnacja ciała po zmianie pampersów, nawilżanie skóry poprzez stosowanie maści przeciwoleżynowej
- dbanie o czystość bielizny i odzieży
- pomoc przy paleniu w piecu
- zgłaszanie usterek, awarii odpowiednim służbom
- pomoc przy załatwianiu spraw urzędowych
- ewidencjonowanie wydatków i rozliczanie pieniędzy otrzymanych od podopiecznego
- **pomoc przy mierzeniu cukru**
- zmiana bielizny osobistej i pościelowej
- pomoc przy ubieraniu się
- **pomoc przy przyjmowaniu leków i wymianie worka stomijnego itd.**

W opinii zespołu kontrolnego zakres usług sąsiedzkich częstokroć wykraczał poza podstawowe czynności wykonywane na rzecz podopiecznych. Zakres usług sąsiedzkich wskazywał bardziej na potrzebę świadczenia usług opiekuńczych a nawet specjalistycznych usług opiekuńczych aniżeli usług sąsiedzkich.

Wszyscy beneficjenci usług sąsiedzkich – bez względu na osiągnany dochód -zostali zwolnieni z ponoszenia odpłatności za te usługi.

Zgodnie z zapisami §4 ust. 1 Uchwały Rady Miejskiej NR LXI/365/2024 osoba, której dochód przekracza kwotę kryterium dochodowego, o którym mowa art. 8 ust.1 pkt 1 albo 2 ustawy z zastrzeżeniem ust.6, ponosi odpłatność za usługi opiekuńcze, w tym usługi sąsiedzkie oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze, w zależności od posiadanego dochodu. Koszt jednej

godziny usług opiekuńczych, w tym w formie usług sąsiedzkich wynosi 1,3% najniższej emerytury – obecnie wynosi 23,15 zł za godzinę . Natomiast koszt jednej godziny specjalistycznych usług opiekuńczych wynosi 1,5% najniższej emerytury – tj. 26,71 zł. Świadczeniobiorca może być całkowicie zwolniony z ponoszenia odpłatności za usługi opiekuńcze, w tym usługi sąsiedzkie, lub specjalistyczne usługi opiekuńcze, w przypadku:

- 1) korzystania z co najmniej dwóch rodzajów usług - usług opiekuńczych, usług sąsiedzkich, specjalistycznych usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 2) ponoszenia opłat za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej, ośrodku wsparcia, placówce opiekuńczo-wychowawczej, ośrodku leczniczo-rehabilitacyjnym, zakładzie opiekuńczo-leczniczym lub zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym,
- 3) gdy więcej niż jedna osoba w rodzinie wymaga pomocy w formie usług opiekuńczych, w tym co najmniej jedna osoba jest obłożenie chora.

Ośrodek wydając decyzje przyznającą usługi sąsiedzkie i określającą odpłatność, w oparciu o art. 104 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej zwalniał beneficjentów z ponoszenia odpłatności za usługi sąsiedzkie (żaden wnioskodawca nie spełniał kryteriów zwolnienia z odpłatności określone Uchwałą).

Z danych ujętych w poniższej tabeli wynika, że 2 beneficjentów przekraczało kryterium dochodowe powyżej 300% i również zostali zwolnieni z odpłatności.

Lp.	Dochód na osobę w rodzinie	Kryterium dochodowe Osoba samotna/w rodzinie dochód	Opłata ustalona na podstawie Uchwały Rady Miasta NR LXI/365/2024
1 A	2.390,83	776	100%- 23,15 zł.
2 B	1.977,86	776	40% =9,56 zł.
3 C	2.404,97	600*2	65% =15,05 zł.
4 D	2.343,02	776	100% =23,15 zł.
5 E	1.957,07	600*2	46% =10,65 zł.
6 F	1.008,80	776	8% =1,85 zł.

Naruszenie zapisu §3 ust. 7 Uchwały Rady Miejskiej NR LXI/365/2024 z dnia 8 lutego 2024 r.

Zgodnie z założeniami Uchwały Rady Miejskiej NR LXI/365/2024 §3 ust. 7 usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich mogą być świadczone siedem dni w tygodniu, w wymiarze nie większym niż 2 godziny dziennie i nie większym niż 40 godzin miesięcznie.

Wszystkim beneficjentom usług sąsiedzkich których akta poddano kontroli przyznano 23 godziny usług w miesiącu w okresie 5 lub 6 miesięcznym. W 4 przypadkach zostały naruszone zapisy przywołanego paragrafu tzn. usługa świadczona była dłużej niż 2 godziny dziennie - nawet 5 godzin jednego dnia – co skutkowało tym, iż w jednym miesiącu usługi świadczone były jedynie w 5 dniach w miesiącu, a tym samym w pozostałych 25 dniach miesiąca beneficjent pozostawiony był bez "pomocy sąsiedzkiej". Podkreślenia wymaga fakt, iż była to osoba wymagająca stałej opieki.

Pomimo prowadzonego nadzoru nad realizacją usług sąsiedzkich odnotowano spóźnioną reakcję w sprawie uchylenia decyzji przyznającej prawo do usług sąsiedzkich.

Pracownicy socjalni systematycznie wizytowali środowiska objęte wsparciem w postaci usług sąsiedzkich, co też było potwierdzane podpisem beneficjenta usług sąsiedzkich.

W przypadku jednego klienta wątpliwości budzi termin wydania decyzji uchylającej prawo do korzystania z usług sąsiedzkich. Z dniem 15.07.2024 r. beneficjent usług sąsiedzkich został przyjęty do hospicjum stacjonarnego o czym informacje Ośrodek powziął 16.07.2024 r.-podczas wizytacji środowiska. Decyzja uchylająca prawo do usług sąsiedzkich została wydana 23.08.2024 r. z datą wsteczną tj. od 16.07.2024 r. Zgodnie z kartą realizacji usług sąsiedzkich - realizacja usług sąsiedzkich była **nadal** odnotowywana pomimo, że klient został umieszczony w placówce zapewniającej całodobową opiekę -16.07.2024 -1.30 godz., 17.07.2024 -1 godz., 25.07.2024 – 2 godz., 27.07.2024 -1.30 h, 30.07.2024-1.30 godz.

Zachowane były terminy określone przepisami dotyczące sporządzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania, przeprowadzenia aktualizacji wywiadów. Wywiad środowiskowy w niektórych przypadkach był niekompletny – brak adnotacji w wywiadzie potwierdzający prowadzenie pracy socjalnej.

Zachowane były terminy określone przepisami (data: sporządzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego, wydania decyzji administracyjnej).

Pomoc została przyznana zgodnie z wnioskami. Decyzje wysyłane były za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. W opinii zespołu kontrolnego w niektórych przypadkach brak informacji w wywiadach środowiskowych o innych formach wsparcia- zwłaszcza dla osób niesamodzielnych. Nie proponowano osobom zależnym skierowania do placówki zapewniającej całodobową opiekę w sytuacjach gdy wskazana była taka forma wsparcia przez lekarza, ani nie proponowano usług opiekuńczych, specjalistycznych.

W dwóch przypadkach na 6 skontrolowanych brak było wskazania na str. 10 w 2 pozycji tabeli wywiadu środowiskowego możliwości zapewnienia pomocy ze strony rodziny (określenie formy i zakresu pomocy), tym niemniej , że świadczone usługi sąsiedzkie miały stanowić uzupełnienie opieki jaką zapewnia rodzina.

Brak reakcji Ośrodka, na zgłaszane/ napływające sygnały ze środowiska.

Ośrodek 9.11.2023 r. został poinformowany, przez placówkę medyczną, o konieczności objęcia wsparciem całodobowym mieszkańca gminy z uwagi na skandaliczne warunki bytowe oraz pogarszający się stan zdrowia. Klient przebywał w szpitalu do 28.02.2024 r. świadczenie w formie usług sąsiedzkich zostało mu przyznane poczynając od 01.06.2024 r - na wniosek klienta złożony 14.05.2024 r. Brak w aktach sprawy dokumentów potwierdzających przeprowadzenie postępowania administracyjnego po odnotowanym zgłoszeniu przez placówkę medyczną. Nie zrozumiałem jest dla zespołu kontrolnego fakt, że klient kwalifikował się na usługi sąsiedzkie dopiero od 01.06.2024 r, a nie została mu przyznana żadna inna forma wsparcia przed tą datą (jak choćby w postaci usług opiekuńczych).

[akta kontroli str. 53-333, 338-360,367-405]

Zadanie realizowane z nieprawidłowościami w zakresie braku realizacji zadań obligatoryjnych. W zakresie naruszenia zapisów Uchwały NR LXI/365/2024 z dnia 8 lutego 2024 r. Braku reakcji na wniosek o pomoc. Opieszałości w prowadzonym postępowaniu administracyjnym w kwestii uchylenia decyzji.

Ad. 2 Warunki do realizacji zadania.

Realizacja ustawowych zadań możliwa jest wyłącznie wtedy, gdy spełnione są wszystkie warunki. Ustawodawca zapewnił obowiązek zatrudnienia minimalnej liczby

wykwalfikowanych pracowników socjalnych (art. 110 u.o.p.s) jako gwarancję odpowiedniej jakości usług i pracy socjalnej z osobą i/lub rodziną. Warunkiem realizacji zadań jest również możliwość zaproponowania klientowi adekwatnej do jego potrzeb oferty (poza wsparciem finansowym), czy możliwość przeprowadzenia z nim osobistej rozmowy, gwarantującej intymność, poszanowanie godności i zapewnienie poczucia bezpieczeństwa. Sprawną realizację zadań umożliwia również współpraca z innymi lokalnie działającymi podmiotami, tj. instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Działalność Ośrodka regulują stosowne uchwały Rady Gminy oraz zarządzenia wewnętrzne Kierownika Ośrodka.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Miasteczku działa na podstawie Uchwały nr X/46/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Nowym Miasteczku z 26 lutego 1990 r., a także Zarządzenia nr 11/90 Naczelnika Miasta i Gminy Nowe Miasteczko z 14 maja 1990 r. w sprawie utworzenia Ośrodka. Ośrodek posiada Regulamin Pracy wprowadzony Zarządzeniem nr 16/2015 Kierownika jednostki z 01.07.2015 r. Ośrodek posiada również Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 15/2015 Kierownika jednostki z 01.07.2015 r. (zmiana Regulaminu Zarządzeniem Kierownika jednostki nr 4/2024 z 26.06.2024 r.)

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Miasteczku posiada upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy (Zarządzenie Nr 0050.33.2020 Burmistrza Gminy i Miasta Nowe Miasteczko z 09 czerwca 2020 r.).

Warunki lokalowe Ośrodka stwarzają możliwość pełnej realizacji zadań oraz profesjonalnej obsługi klienta. Budynek nie posiada barier architektonicznych. Tablice informacyjne na budynku wymagają dostosowania w zakresie aktualnego nazewnictwa.

Ośrodek zlokalizowany jest w parterowym budynku. Na potrzeby Ośrodka przeznaczonych jest 11 pomieszczeń w tym 3 pokoje pracowników socjalnych, sekretariat, biuro Kierownika Ośrodka. Przed jednostką znajduje się parking. W budynku funkcjonują także inne podmioty tj. Gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Zakład rehabilitacji, Gminna poradnia pomocy psychospołecznej i wsparcia kryzysowego, Punkt konsultacyjny pierwszego kontaktu dla osób w kryzysie oraz zaplecze lokalowe znajdującego się obok miejskiego stadionu sportowego.

Klienci są przyjmowani w pokojach pracowników socjalnych, gdzie zachowana jest pełna poufność. Osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich są przyjmowani na korytarzu ośrodka (wyposażonego w biurka oraz krzesła), przy wejściu do budynku.

Ośrodek czynny jest w dni robocze: w poniedziałki w godz. 7.00 – 17.00, od wtorku do czwartku w godz. 7.00 – 15.00, w piątki w godz. 7.00 – 13.00.

Teren gminy podzielony jest na 3 rejony opiekuńcze. W przypadku nieobecności pracownika socjalnego, klientów przyjmuje pracownik pozostający na terenie Ośrodka.

W Ośrodku prowadzony jest jedna książka korespondencyjna, który przeznaczony jest do rejestrowania wniosków, wpływających pism, wizyt osobistych, rozmów telefonicznych, notatek służbowych lub innych spraw klientów. Sposób dostarczania decyzji administracyjnych – listownie za zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub osobiście

w Ośrodku za potwierdzeniem odbioru. Korespondencja miejscowa dostarczana jest przez gońca.

Pracownicy Ośrodka oraz mieszkańcy gminy (w tym klienci Ośrodka) mają możliwość skorzystania z bezpłatnych porad radcy prawnego przyjmującego w Gminnym Ośrodku Kultury w Nowym Miasteczku – osobiście w każdy piątek w godzinach 15.00 – 19.00. Ponadto pracownicy Ośrodka, mogą każdorazowo korzystać z porad prawnych w formie telefonicznej lub e-mail, przez cały tydzień w godzinach pracy ośrodka.

Na dzień kontroli Ośrodek spełniał określony zapisami ustawy o pomocy społecznej wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych.

Realizację zadań gwarantuje zatrudnienie pracowników socjalnych w wymaganym ustawowo wymiarze posiadających odpowiednie przygotowanie do wykonywania zawodu, stale podnoszących kwalifikacje. Stan zatrudnienia pracowników socjalnych w ośrodku pomocy społecznej, centrum usług społecznych określa art. 110 ustawy o pomocy społecznej, który w ust. 11 stanowi, że: ośrodek pomocy społecznej, centrum usług społecznych zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2.000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ponadto ust. 12 wskazuje, że ośrodek pomocy społecznej musi zatrudniać w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Na dzień kontroli Ośrodek zatrudniał 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy. Każdy z pracowników socjalnych ma wyznaczony rejon opiekuńczy. Wszyscy świadczą pracę socjalną i przeprowadzają rodzinne wywiady środowiskowe poza siedzibą jednostki. Średnio na jednego pracownika socjalnego przypadało 1.706 mieszkańców (liczba mieszkańców ogółem – 5.118 osób – stan na 31.12.2023 r. dane GUS) oraz 23 środowisk pracy objętych pracą socjalną i 47 rodzin objętych pomocą społeczną (wg sprawozdania MRIPS-03 stan na 30.06.2024 r.).

Kierownik Ośrodka oraz pracownicy socjalni spełniają wymagania kwalifikacyjne określone w ustawie o pomocy społecznej.

Kwalifikacje osoby kierującej ośrodkiem pomocy społecznej, centrum usług społecznych określa art. 122 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym „osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej są obowiązane posiadać co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej”.

W ramach czynności kontrolnych ustalono, że Kierownik Ośrodka posiada specjalizację z organizacji pomocy społecznej oraz wymagany 3-letni staż w pomocy społecznej. Od 09 marca 2015 r. zatrudniona na stanowisku Kierownika Ośrodka.

Wymogi kwalifikacyjne pracowników socjalnych określa art. 116 i art. 156 ustawy o pomocy społecznej. Z akt osobowych pracowników socjalnych wynika, że wszyscy posiadają kwalifikacje wymagane na zajmowanym stanowisku.

Pracownik socjalny – zgodnie z przepisami – otrzymuje dodatek do wynagrodzenia za pracę w środowisku.

Zgodnie z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej pracownikowi socjalnemu

zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej lub przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki, przysługuje wypłacany co miesiąc dodatek do wynagrodzenia. W toku kontroli ustalono, że pracownik socjalny świadczący – na dzień kontroli – pracę w środowisku otrzymuje w/w dodatek.

Pracownicy socjalni podnosili kwalifikacje zawodowe – uczestnicząc w szkoleniach merytorycznych.

Zgodnie z art. 119 ust. 2 pkt 6 ustawy o pomocy społecznej, pracownik socjalny obowiązany jest podnosić swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach i samokształcenie. Z analizy akt osobowych wynika, że w badanym okresie pracownicy socjalni świadczący pracę w środowisku uczestniczyli w szkoleniach z obszaru pomocy społecznej, przeciwdziałania przemocy domowej, a także m.in. w zakresie bezpieczeństwa pracownika socjalnego, pracy z osobami niepełnosprawnymi i ich opiekunami, stosowanych standardów w zakresie asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej. Kierownik Ośrodka – w okresie objętym kontrolą – nie uczestniczyła w szkoleniach merytorycznych.

[akta kontroli str. 15-52,334-337,361-366,406]

Zadanie realizowane bez uchybień. Wskazanie do zmiany nazewnictwa zapisu „tablicy informacyjnej” na budynku ośrodka - Zespołu Interdyscyplinarnego zgodnie z nomenklaturą przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

WNIOSKI:

1. Ośrodek nie realizuje wsparcia w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.
2. Ośrodek świadczy usługi opiekuńcze, w postaci usług sąsiedzkich.
3. Wszyscy beneficjenci usług sąsiedzkich – bez względu na osiągnięty dochód - zostali zwolnieni z ponoszenia odpłatności za te usługi.
4. Naruszono zapis §3 ust. 7 Uchwały Rady Miejskiej NR LXI/365/2024 z dnia 8 lutego 2024 r. w zakresie liczby godzin świadczonych usług.
5. Pomimo prowadzonego nadzoru nad realizacją usług sąsiedzkich w jednym przypadku odnotowano spóźnioną reakcję w sprawie uchylenia decyzji przyznającej prawo do usług sąsiedzkich.
6. Zachowane były terminy określone przepisami dotyczące sporządzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania, przeprowadzenia aktualizacji wywiadów. Wywiad środowiskowy w niektórych przypadkach był niekompletny – brak adnotacji w wywiadzie potwierdzających prowadzenie pracy socjalnej.
7. Brak reakcji Ośrodka, na zgłaszane/ napływające sygnały ze środowiska w zakresie potrzeby objęcia wsparciem osoby zależnej.
8. Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Miasteczku spełnia wymagane wskaźniki zatrudnienia pracowników socjalnych.
9. Kierownik Ośrodka posiada kwalifikacje wymagane na zajmowanym stanowisku.
10. Pracownicy socjalni – zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej - posiadają kwalifikacje wymaganych na zajmowanym stanowisku.
11. Zatrudnieni w Ośrodku pracownicy socjalni w badanym okresie podnosili kwalifikacje zawodowe.

12. Tablica zewnętrzna wymaga dostosowania nazwy Zespołu Interdyscyplinarnego zgodnie z nomenklaturą przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Wniosek zawarty w punkcie 1, 7 – stanowi istotne uchybienia;
Wniosek zawarty w punkcie 2, 4, 5, 6 – stanowi uchybienie;
wniosek zawarty w punkcie 3, 12 – stanowi sugestię.

Odpowiedzialność za stwierdzone uchybienia ponosi Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Miasteczku.

Na tym kontrolę zakończono.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do znajdującej się w Ośrodku Pomocy Społecznej książki kontroli pod numerem 6.

Pouczenie

Zgodnie z § 17 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dyrektorowi jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

Ponadto Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. wobec zastrzeżeń.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których: jeden przekazano Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Miasteczku, drugi Burmistrzowi Miasta i Gminy Nowe Miasteczko, trzeci pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp.

Kontrolujący:

Inspektor Wojewódzki
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Małgorzata Rodak

Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej

mgr Renata Rudnik

Starszy Inspektor Wojewódzki
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Krzysztof Frisoli

Gorzów Wlkp., 12.11.2024 r.

Nowe Miasteczko, 04.12.2024 r.